

Agenda / Verslag Minaraad

dinsdag 11 juni 2024

Wanneer: van 19 uur tot 21.30 uur

Locatie: lokaal C1.14 in bouwdeel C van het Stadskantoor (oude BIB aan de Zuid).

Aanwezig:

Verontschuldigen: Iris Goethals, Isaac Lievevrouw, Arthur De Vylder, Lieve Mertens zie kolom J in [het overzicht](#)

Voorzitter: Marnix Aerssens

Verslag: Adelheid Vanhille

Volgende vergadering: dinsdag 10 september - 19 uur - lokaal C1.14

Agenda

1. Goedkeuring verslag

De link van het verslag

https://docs.google.com/document/d/1FMT3UlupS5Q1v_O0BewltwKpdF5vyMZ6VWNX0WKWFg/edit

2. Hemelwater- en Droogteplan

3. Duurzame woningrenovatie (Vera van den Bemt, Beleidsmedewerker Fossielvrij Wonen)

- a. uitgesteld naar een volgende vergadering

2. Kort mondeling verslag Workshop ademruimte - investeringscatalogus regio Gent (Hendrik D'Haene)

3. Spontaan advies nodig op één van de punten (meer duiding zie bijlage - achteraan dit verslag):

- a. Informatievergadering - omgevingsvergunningsaanvraag van DEME Environmental nv voor het veranderen van een verwerkingscentrum voor anorganische en minerale afvalstromen (IIOA + SH)
 - i. Carl De Cock maakte verslag en een advies zie hier.
- b. Werksessie adviesraden 23/4/2024
- c. Uitnodiging infomarkt RUP Spoorwegsites Moscou-Vogelhoek
- d. Inspiratiedag over participatie op vrijdag 21/06/2024
- e. tekst van Prof. Em. T. Behaeghe [omtrent waterbeheer en de -kwaliteit](#) van de beken op het grondgebied van Sint-Denijs-Westrem en Afsnee.
- f. The Loop in de klankbordgroep
 - i. W.M.M. nam deel met Emile Rummens en Arthur De Vylder.

Verslag

Deel 1 - met externen

Toelichting hemelwater- en droogteplan

externen:

- Maaïke Breugelmans - dienst Milieu en klimaat
- Kato De Roos - projectleider - hydroloog bij bruggen en wegen
- Karen De Bock - groendienst

Leden van de GECORO kunnen digitaal aansluiten.

Link naar de presentatie:

<https://docs.google.com/presentation/d/1iGtPEPKETr6MREfVsKwBm0ONreVtVi6AC10HAWBN0OA/edit#slide=id.p2>

Link naar de opname:

<https://drive.google.com/drive/folders/1DxSCsJQVmxNMFBHtDtYoIMVGAwNyOfI>

Introductie

Klimaatverandering confronteert ons meer en meer met een gewijzigd neerslagpatroon: meer regen in de winter, minder neerslag in de zomer maar wel hevigere zomeronweders. Recente voorbeelden hiervan zijn de Leie die begin 2024 uit haar oevers trad of de aanhoudende droogte in de zomer van 2022 met captatieverboden, diepgangbeperkingen, oogstverliezen tot gevolg.

Het verkrijgen van subsidies van de Vlaamse overheid - bijvoorbeeld voor de aanleg van riolering - is vanaf 2025 gekoppeld aan het hebben van een goedgekeurd hemelwater- en droogteplan (HWDP). Een integrale, gedragen en gebiedsdekkende visie op het Gents watersysteem, onder de vorm van een hemelwater- en droogteplan, is dus op vele vlakken noodzakelijk. De Blue Deal stelt de deadline op van eind 2024, het begin van een wederkerende cyclus van 6 jaar. De eerste actualisatie moet uiterlijk op 31 december 2030 plaatsvinden.

Dit eerste HWDP zien de stadsdiensten als een vorm van transversaal beleid. De doelstellingen en visie van het plan integreren bestaande wetgeving en beleidsdocumenten rond water op zowel Vlaams, provinciaal als Gents niveau. Water neemt in verschillende Gentse beleidsdocumenten al een prominente plaats in. Het HWDP ontwikkelt op basis hiervan een samenhangende strategie waarmee verder gebouwd wordt op het bestaand beleid. In dit HWDP zijn geen nieuwe, grote beleidsbeslissingen genomen. Er staat wel in wat de stadsdiensten essentieel vinden in de deelgebieden en concretiseren met het actieplan hoe die visie uitgerold wordt. Het HWDP is te beschouwen als een startpunt, met de mogelijkheid om de nodige toekomstige beleidsbeslissingen en acties voor te bereiden.

Begin juli wordt dit plan geagendeerd op het College van Burgemeester en Schepenen op 4 juli, op 26 september volgt de goedkeuring van het plan door de gemeenteraad.

Dit is de reden - geven de stadsdiensten aan - dat er enkel een toelichting gegeven wordt en er geen formele adviesvraag is. Bij de uitrol van het plan (na de goedkeuring) is het wel de bedoeling om beide adviesraden opnieuw te betrekken.

Deel 1 - Inleiding - Maaïke Breugelmans

De Stad Gent heeft heel wat uitdagingen op vlak van water - enkele voorbeelden: droogte, ruimteclaims, de ontwikkeling van privaat domein, wateroverlast, verscherpte reglementering, vraag naar zwemwater - met een link naar waterkwaliteit, ...

Op Vlaams niveau zijn er verschillende Initiatieven:

- plan Weerbaar waterland¹: advies van expertenpanel hoogwaterbeveiliging aan de Vlaamse regering
- Vlaamse wetgeving: verscherpte watertoets, verscherpte hemelwaterverordening
- Blauwdruk hemelwater- en droogteplan De blauwdruk van het hemelwater- en droogteplan² is opgemaakt door de CIW (Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid³): zo zou het er uit moeten zien. Er is de duidelijke vraag van de overheid om zo'n plan op te maken ten laatste in 2024.
 - gemeente komt enkel in aanmerking voor Vlaamse subsidie als ze een goedgekeurd HWDP heeft (Blue deal⁴)
 - een afwijking van de hemelwaterverordening kan enkel als er een goedgekeurd HWDP is

Maaïke geeft aan dat het proces ernaar toe, dus naar een hemelwater- en droogteplan, ook belangrijk is. Het HWDP bevat een uitgebreid actieplan, Het document zoals het nu is opgemaakt is een bundeling van bestaande wetgeving en beleidsdocumenten van de Stad Gent. Er staan GEEN nieuwe beleidsbeslissingen in. Je kunt het document zien als het startpunt voor verder beleidswerk. Het plan bevat ook een voorlopig actieplan. Er wordt ook benadrukt dat dit HWDP een evolutief document is en dat de eerste actualisatie er eind 2030 moet zijn.

Het procesverloop wordt daarna besproken.

- kerngroep en projectgroep
 - met de verschillende betrokken stadsdiensten en Farys
- diverse werksessie
- stuurgroep: formeel - met verschillende schepenen / kabinetten en een vertegenwoordiging van Farys
- externe betrokkenheid
 - meewerken: waterbeheerders in Gent (bevroegd en geïnformeerd)

¹

https://www.vlaamsewaterweg.be/sites/default/files/download/weerbaar_waterland_expertenpanel_hoogwaterbeveiliging_advies.pdf

<https://www.vlaamsparlement.be/nl/actueel/nieuws-uit-het-vlaams-parlement/weerbaar-waterland-commissieleden-en-ministers-wisselen-van>

² <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/hemelwater-en-droogteplannen/hemelwater-en-droogteplannen>

³ <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/over-ciw>

⁴ <https://bluedeal.integraalwaterbeleid.be/>

- informeren: Minaraad en Gecoro
- informeren in natraject: brandweer, burgers, buurgemeenten, ...

Het HWDP dat voorligt, is exclusief havengebied. Sea Port maakt zijn eigen plan. Beide plannen worden wel op elkaar afgestemd.

Januari 2023 zijn de diensten gestart, het plan moet klaar zijn in juni 2024. Het actieplan krijgt het statuut voorlopig. En bij de volgende legislatuur wordt het plan terug voorgelegd aan de raden.

Vragen en reacties

- Dit HWDP lijkt sterk op de deelbekkenbeheerplannen (onderdeel van decreet integraal waterbeleid). Anders / aanvullend tov deze deelbekkenbeheerplannen, zijn een hele reeks kwetsbaarheidsanalyses in verband met klimaatverandering.
- Focus van de HWDP ligt op de kwantiteit - wateroverlast en droogte. Er is een link naar waterkwaliteit. Bescherming van grondwaterlagen maakt hier dus geen deel uit.
- Afstemming zal gebeuren met de acties uit de stroomgebiedbeheerplannen.
- Sigmaplan en zo verder spelen op hoger niveau, daar gaat het plan niet op in. De Stad wil dat wil opvolgen.
- HWDP focussen op de bronmaatregelen en gebiedsspecifieke acties.
- Worden de WORG mee behandeld? (WORG⁵ staat voor watergevoelige open ruimte gebieden.)
- De stad Gent is erg laat met zijn plan. Er zijn een heel aantal extra analyses uitgevoerd.

Deel 2 - Inhoudelijk - Kato De Roos

De Stad Gent heeft al heel wat studies en analyses met een link naar water: Kwetsbaarheidsanalyse wateroverlast (2018), Visienota Groenklimaat (2020), Droogtestudie (2021), Visie Integraal Plan Openbaar Domein versie IV (IPODIV) + intern traject (2021, 2022) - klimaatrobuuste inrichting, Regenwaterafvoer (RWA) visies Gent (2022).

Fase 1 - beschrijvend deel

De Omgevingsanalyse bevat een systeembeschrijving en een oplistijng van de kwetsbaarheden onder het huidige en het toekomstige klimaat. Deze omgevingsanalyse is het referentiedocument, het bevat een beknopte samenvatting van de Gentse watergeschiedenis (zeker eens lezen, krijgen we mee) en bevat een overzicht van gebiedsspecifieke analyses.

In het hoofdstuk Juridische en beleidsmatige context is de bestaande wetgeving, plannen en instrumenten opgenomen en dit op de drie niveaus: Vlaams, provinciaal en stad.

Fase 2 - doelstellingen, visie en actieplan

De Waterdoelstellingen van bestaande beleidsplannen zijn opgedeeld in strategische en operationele doelstellingen.

⁵ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/watergevoelige-openruimtegebieden-worg>

Volgende Ondersteunende analyses zijn er: Droogtestudie, Potentieel Gentse Binnenwateren, Concept Hemelwaterneutraliteit, Verhardingsanalyse, Inschatten bronmaatregelen (vandaag en in de toekomst).

De gebiedsdekkende visie is geldig op het volledige grondgebied van de Stad Gent exclusief de Haven. De uitgangspunten zijn: ladder van Lansink Hemelwater (afstroom vermijden, gebruik regenwater, infiltratie, bufferen en vertraagd afvoeren, lozen op RWA-leiding), watersysteemkaart opgemaakt door UA Antwerpen, natuur gebaseerde oplossingen - zoveel mogelijk groen en blauw. De thema's zijn zacht en hard landgebruik, waterkwaliteit, groenklimateassen.

Per deelzone is er een gebiedsspecifieke visie opgesteld op basis van de 3 uitgangspunten en de 4 thema's. Per deelzone is er een fiche. In de PPP is de HWDP *Visie Ledeberg & Gentbrugge* opgenomen.

Belangrijk nieuw punt is het concept hemelwaterneutraliteit. In de visie is opgenomen dat alle nieuwe ontwikkelingen de principes van hemelwaterneutraliteit volgen zoals opgenomen in het Klimaatplan. Dit HWDP bevat ook de definitie hemelwaterneutraliteit waaraan de nieuwe ontwikkelingen getoetst worden. Deze definitie houdt rekening met de hemelwaterverordening en de Watertoets. Naast een omschrijving is er ook een omrekening gebeurd in technische voorschriften / richtlijnen (zie ook slide 24):

- vaste ontwerprichtlijn: minstens 15% van het projectgebied wordt voorbehouden voor water (boven- en ondergronds)
- Riolerings simulatie: T100 huidige klimaat en Maatregelsimulatie: T20-in 2050 voor de andere aspecten (hiervoor worden Vlaamse data - sirio berekening)

Ook het actieplan is opgedeeld in een gebiedsdekkend deel (65 acties) en gebiedsspecifiek deel (124 acties) met een prioritering: korte termijn - lopend, korte termijn - niet gestart, lopend - rioleringsprojecten, longlist.

In het natraject wordt een raming uitgewerkt. In de nieuwe legislatuur zal een advies gevraagd worden aan de Minaraad en Gecoro en wordt het actieplan herbevestigd.

Vragen en reacties

Projecten er nu aan toevoegen is erg moeilijk. In de volgende beleidsperiode - starten in 2025 - krijgen de raden de mogelijkheid om te adviseren of er toe te voegen.

Er is een verscherpte watertoets waardoor nu een aantal woningen in pluviaal overstromingsgebied⁶ gelegen zijn. Wat zijn de plannen hierover? Is er een specifieke aanpak rond deze woningen?

Neen, dat is niet zo opgenomen. Maar overkoepelend werkt de stad om kwetsbaarheden - zoals pluviaal overstromingsgebied - aan te pakken.

⁶ <https://www.vlaanderen.be/datavindplaats/catalogus/overstromingsgevoelige-gebieden-pluviaal>

Het spanningsveld tussen de stedenbouwkundige bestemming en gevoelige pluviaal overstromingsgebied bij onbebouwde percelen is één van de acties. Voor bebouwde percelen is er geen actie opgenomen rond het niet hervergunnen van deze woningen. Dat zal specifiek geval per geval bekeken worden, bij elk project wordt de watertoets toegepast. Probleem van planschade is niet geregeld. Dat is niet alleen de taak van de Stad Gent.

Doelstellingen en taakstelling is gekoppeld aan een timing. Hoe gaan we daar rekening mee houden? Als de maatregelen niet het gewenste effect hebben, wat kan er dan gebeuren? De maatregelen moeten zo veerkrachtig mogelijk zijn. De acties zijn gekoppeld aan een budget en daar heeft de politiek zeggenschap over. Dat is voor de volgende legislatuur om een raming vast te leggen. De plannen worden ook om de 6 jaar geactualiseerd.

Fluviale overstromingsrisico's in het zuiden van Gent in het Leiebekken, daar zijn we mee mee geconfronteerd in januari. Wordt er in dit plan rekening gehouden met de toevloed van rivieren van buiten Gent, en met de mogelijkheid om sneller af te voeren via Kanaal Gent-Terneuzen?

Deze rivieren zijn waterlopen onder bevoegdheid van de Vlaamse overheid (Vlaamse Waterweg). Doel van HWDP zijn de bronmaatregelen. De stad Gent kan geen acties opleggen en eisen, maar de stad Gent onderschrijft wel dat er een regionale visie moet zijn voor deze problematiek.

Kan de Stad Gent geen bijkomende buffers aanleggen? Afvoeren zou ook als instrument mee opgenomen moeten worden in dit plan.

De leden van de Minaraad gaan nog even door over de problematiek over de afvoeren via het Kanaal Gent-Terneuzen.

De Stad Gent zet hard in op toename van de buffercapaciteit zoals in de verschillende groenpolen. Maar de berekening van hoeveel er nodig is om heel Gent te beschermen, kan niet enkel op het grondgebied van Gent.

Er zal over heel het stroomgebied gewerkt moeten worden. In het Leiebekken in Frankrijk worden landbouwgebieden sterk gedraineerd en dat water gaat Vlaanderen binnen, eenzelfde verhaal bij de Dender waar het water vanuit Wallonië komt.

Er moet een continue beleidswerking zijn van bron tot monding van het stroomgebied. Belangrijk om de belangen van iedereen te dienen en niet van je eigen gemeenten / stad.

Lokale grachten kunnen gebruikt worden als buffercapaciteit. Er zijn heel wat acties rond de grachten in het actieplan. De schotten regelen het water naar een grotere rivier.

In de gebieden van de Polders en Wateringen worden die door hen bediend. In kleinere gebieden kunnen de bewoners dit doen naar eigen inzicht. Het is de bedoeling om deze regeling meer te automatiseren: peilen, timing, en bufferen en dan te lossen.

Een duidelijke communicatie en coördinatie kan gebeuren voor de automatisering er is. De problematiek is wie, wanneer, wat doet. Op sommige plaatsen is die communicatie er wel zoals in Gentbrugse Meersen.

Nog eens de vraag of de raden het volledige plan en actieplan kunnen inkijken en adviseren. Dat kan niet. Zo is de afspraak gemaakt met de schepenen. Maar Kato wil dat nog eens navragen.

De vraag over lekverliezen van drinkwaterleidingen⁷, hoort niet thuis in de HWDP.

Parasitaire debieten van grondwater op de riolering worden aangepakt als de riolering heraangelegd wordt.

Bij hoge pieken regenwater beginnen de overstorten te werken. Is er een plan om deze overstortfrequentie te verminderen?

Verskillende acties gaan over de overstortwerking. Op Vlaams niveau zal Aquafin hier een werking over opstarten. De Stad Gent was hierbij betrokken voor de overstorten op grondgebied van de Stad Gent.

De kleine overstorten van de rioleringen zijn gekend bij Farys. Ook Farys zal deze knelpunten analyseren. Dit is een actie opgenomen in het plan.

De lekkende rioleringen zorgen voor de vervuiling van het grondwater. De sterk vervuilde Maalbeek waar veel ongezuiverd rioolwater in komt wordt als voorbeeld aangehaald.

Een oplossing om de overstortwerking aan te pakken is een gescheiden riolering aanleggen om water eruit te halen en het overstorten te voorkomen. De prioriteiten voor de aanleg van deze rioleringen is opgenomen in het SGBP. Voor Sint-Denijs-Westrem is dit een lage prioriteit, voor de waterlopen in Drongen is dat een hogere. Vandaar dat er in Drongen veel projecten opgestart zijn.

Over een gescheiden riolering staan verschillende acties in het plan.

De RWA visie is uitgeschreven. In een buitengebied kan er bekeken worden of er nog een regenwaterriool nodig is, waar dit nodig is, waar dit niet nodig is. Een hemelwaterleiding zal altijd nodig zijn in de binnenstad.

Toch een pleidooi om op een andere manier naar dat regenwater te kijken en niet direct in de grond en in buizen te steken.

⁷ rapport Drinkwaterbalans 2022 - hoofdstuk 7 gaat over de lekverliezen:
<https://www.vmm.be/publicaties/drinkwaterbalans-voor-vlaanderen-2022>

Deel 2 - intern

Workshop Ademruimte

aanwezig: Wim, Hendrik, ~~xx~~

Met opmerkingen [1]: nog aan te vullen

Terugkoppeling

Studiebureau heeft een opdracht om binnen de 18 maanden om alle projecten waarin de Vlaamse overheid - MOW betrokken zijn, opgelijst worden.

Tijdens de workshop werd gevraagd aan stakeholders om beoordelingskader mee uit te werken. Welke aspecten zijn van belang?

Korte deadline om te antwoorden.

Veel criteria waren goed. Lawaai stond er niet bij.

Zinvol? Deelnemers hadden hun bedenkingen bij deze werkwijze.

Adviezen

Hemelwater- en droogteplan

Spontaan advies

- coördinatie - noodplanning aanpassen
- kleine grachten: Wim

Wim maakt een voorstel kleine grachten. Marnix vult aan voor de noodplanning.

Toch wel jammer dat we enkel een toelichting kregen, we hebben geen plan gezien, enkel de uitgebreide inhoudstafel. Ook toch wel de opmerking dat de Minaraad en ook de Gecoro enkel geïnformeerd worden.

Klankbord groep The Loop

aanwezig: Henri en Emile
An Vanhaeve

Henri geeft een terugkoppeling.

Bewoners waren er ook. Interessant om de visie van de bewoners te horen.

Tram 1 zou rond The Loop rijden. Dit komt er niet. Technisch niet haalbaar om de bruggen op te rijden.

Nog 2.000 extra woningen. Door de nieuwe plannen rond mobiliteit wordt The Loop het drukste kruispunt van Gent. Belangrijk dat de geluidsoverlast meegenomen wordt bij de uitwerking van de plannen.

Gent is een belangrijke partner. Lijkt of er in hokjes gedacht wordt en geen rekening gehouden wordt met de toekomstige plannen.

DEME - omgevingsvergunning

Terugkoppeling van Carl en Hendrik.

Aanvraag zit goed in elkaar. Wassen van verontreinigde grond. Stof lijkt nog problematisch.

Warmtevisie

Els en Lieve waren aanwezig op de voorstelling van de warmtevisie.

https://docs.google.com/document/d/1c6Ji2fhQZ1y3g_dxjEHBu9hJ7-92Y780KIQQ6J5SJ7M/edit

De aanwezigen discussiëren nog na.

Aanpak op wijkniveau, met lokaal warmtenet.

Inspiratiedag vrijdag 21 juni

workshop in blok 2: nut en zin van adviesraden

→ Marnix en Hendrik gaan.

Bijlage - agenda punt varia

- INFORMATIEVERGADERING omgevingsvergunningsaanvraag van DEME Environmental nv voor het veranderen van een verwerkingscentrum voor anorganische en minerale afvalstromen (IIOA + SH) mat dank aan Carl De Cock
- Werksessie adviesraden 23/4/2024: gezamenlijke nota & verslag met dank aan Hendrik D'Haene & Adelheid Vanhille.
De tekst lijkt sterk op de ontwerp tekst, maar onze wens om alle adviesraden onder participatiebeleid van stad Gent zouden vallen staat er niet in. Het staat wel bij de opmerkingen genoteerd.
Het zal dus wel in het toekomstige afsprakenkader moeten opgenomen worden. Het belangrijkste is dat alle adviesraden de samenwerking met en ondersteuning van Stad Gent samen onderschrijven.
- Uitnodiging infomarkt RUP Spoorwegsites Moscou-Vogelhoek
- Agenda inspiratiedag over participatie op vrijdag 21/06/2024: hopelijk is er een vertegenwoordiging van de MinaRaad
[Inspiratiedag over participatie](#)

- tekst van Prof. Em. T. Behaeghe omtrent waterbeheer en de -kwaliteit van de beken op het grondgebied van Sint-Denijs-Westrem en Afsnee.
Met dank aan W.M.M. Zetten we dit op de agenda van september of oktober? Arthur De Vylder zou ons hierin kunnen wegwijs maken.
- The Loop in de klankbordgroep: W.M.M. nam deel met Emile Rummens en Arthur De Vylder. Versalgje volgt.
- GentSpoort, W.M.M. was aanwezig op het infomoment en dit is een stukje uit hun verslag van hun vergadering van 06 mei 2024:

ADV schetste kort de stand van zaken en besprak dan samen met de aanwezigen de ontwerpen voor de sectie Parkbos – Maria Middelaers. Hij noteerde volgende opmerkingen:

Afwezigheid van parkingplaatsen langsheen de steenweg;

De haltes liggen in het midden van de weg en vraagt dus steeds het kruisen van de rijwegen;

TB merkt op dat aan de diverse kruispunten een extra inspanning gevraagd wordt van de fietsers (oversteken in 2 of 3 stappen) en hoopt dat de fases van de verkeerslichten voldoende lang zijn zodat oudere mensen toch in 1 maal kunnen oversteken.

GA merkt op dat de ligging van de halte aan de Bijenstraat zeer ongelukkig is.

De vergadering besluit dat de tram niet de ideale oplossing is, maar er moet gekeken worden naar een (tram-)bus die een eigen baanvak heeft langsheen de randen van de weg + een oplossing om vlot door de tunnel te komen.

De vergadering vraagt dat het kernbestuur dit dossier verder opvolgt en rapporteert op de vergadering van 01 juli 2024.

Op de vraag van ADV (kernbestuur) of het goed zou zijn om een publieke vergadering (in samenwerking met de Stad) in te leggen over agenda punt 279-05 en 279-06 kwam de vergadering tot het besluit dat dit zeker nodig is maar plaats moet vinden na de Gemeenteraadsverkiezingen. De wijkregisseur van de stad zag hier wel een mogelijkheid voor samenwerking (gecontacteerd op avond rond inplanting sporthal)

